

Evli Çiftlerde Cinsel Doyum ve Affediciliğin Evlilik Uyumu Üzerindeki Yordayıcı Etkisinin İncelenmesi

Investigation of the Predictive Effect of Sexual Satisfaction and Forgiveness on Marital Adjustment in Married Couples

Dr. Safiye YILMAZ DİNÇ ¹

Öz

Evlilik uyumu, evli çiftlerin yaşamının birçok alanını etkileyen önemli bir olgudur. Bu araştırma kapsamında evlilik uyumunun yordayıcıları olarak, cinsel doyum ve affedicilik belirlenmiştir. Bu araştırmanın amacı evli çiftlerde cinsel doyum ve affediciliğin evlilik uyumuna etkisinin incelenmesidir. Araştırmanın örneklemini en az 1 yıllık evli olan, yaşları 25-65 arasında değişen, 194 kadın, 60 erkek olmak üzere toplamda 254 evli birey oluşturmaktadır. Araştırmaya katılmaya gönüllü olan evli çiftlere sosyodemografik bilgi formu, Affedicilik Ölçeği, Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği ve Evlilikte Uyum Ölçeği web tabanlı uygulama programı aracılığıyla online olarak uygulanmıştır. Affedicilik, cinsel doyumsuzluk ile evlilik uyumu ilişkisi Pearson Korelasyon analiziyle gerçekleştirilmiştir. Affedicilik ve cinsel doyumsuzluğun, evlilik uyumunu yordayıcı etkisinin incelenmesinde ise çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda cinsel doyumsuzluk ile affedicilik ve evlilik uyumu arasında negatif yönde korelasyon tespit edilmiştir. Affedicilik ile evlilik uyumu arasında ise pozitif yönde korelasyon bulunmuştur. Regresyon analizi sonucunda cinsel doyumsuzluğun, evlilik uyumunu negatif yönde yordadığı belirlenmiştir. Affediciliğin ise evlilik uyumunu pozitif yönde yordadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Evlilik, evlilik uyumu, cinsel doyum, affedicilik

Makale Türü: Araştırma

Abstract

In this research, sexual satisfaction and forgiveness were identified as predictors of marital adjustment. The aim of this research was to investigate the impact of sexual satisfaction and forgiveness on marital adjustment in married couples. The study sample consisted of a total of 254 married individuals, including 194 women and 60 men, aged between 25 and 65, who had been married for at least 1 year. The socio-demographic information form, Forgiveness Scale, Arizona Sexual Experiences Scale, and Marital Adjustment Scale were administered online through a web-based application program to the married couples who volunteered to participate in the research. The study was conducted using quantitative research methods. The skewness and kurtosis values were within ± 2 according to the normality test, indicating that the data were normally distributed. The relationship between forgiveness, sexual dissatisfaction, and marital adjustment was examined using Pearson correlation analysis. Multiple linear regression analysis was used to examine the predictive effects of forgiveness and sexual dissatisfaction on marital adjustment. As a result of the research, a positive correlation was found between forgiveness and marital adjustment. Negative correlations were found between sexual dissatisfaction and forgiveness, and marital adjustment. Regression analysis revealed that sexual dissatisfaction negatively predicted marital adjustment, while forgiveness positively predicted marital adjustment.

Keywords: Marriage, marital adjustment, sexual satisfaction, forgiveness

Paper Type: Research

¹ Milli Eğitim Bakanlığı, safiyepr@hotmail.com

Atf İçin (to cite): Yılmaz Dinç, S. (2025). Evli Çiftlerde Cinsel Doyum ve Affediciliğin Evlilik Uyumu Üzerindeki Yordayıcı Etkisinin İncelenmesi, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 27(2), 688-700.

Giriş

Ailelerin temelini oluşturan ve bireyin yaşamında önemli bir yere sahip olan evlilikler, bireysel ve toplumsal alanlarda işlevsel bir olgudur (Lazarides, Belanger ve Sabourin, 2010). Eşlerin aile içinde kendisini güvende hissetmesi, cinsel ihtiyaçlarını meşru biçimde karşılaması, eşlerin ekonomik güç elde etmesi, iş bölümü yapılarak eşlerin sorumlulukları paylaşması ve çocukların güvenli bir ortamda yetiştirilmesi evliliklerin yararları arasında gösterilmektedir (Sezer, 2004). Ayrıca karşılaşılan sorunlar karşısında tek başına mücadele etmek zorunda kalınmaması ve mutluluğun paylaşılması da evliliğin yararları arasında gösterilebilir (Gove, Style ve Hughes, 1990).

Evliliklerin eşlere, çocuklara ve aileye yarar sağlaması için evliliklerin sağlıklı biçimde devam edebilmesi gerekmektedir. Bu noktada evlilik kalitesi kavramından bahsedilirken, evliliğin eşlere olan olumlu ve olumsuz etkileri, eşler arasında çıkan anlaşmazlıklar, eşe karşı hissedilen duygular, eşlerin boşanma eğilimleri ile evliliğin aileye olan etkileri evlilik kalitesi kapsamında değerlendirilir. Eşlerin evlilik uyumları, doyumları ve bütünlükleri evlilik kalitesini açıklamakta kullanılan terimlerdir (Spanier ve Lewis, 1980).

Sosyal değişim kuramına göre evlilikler ödül, bedel ve getiriden oluşmaktadır. Evliliklerin eşler için çeşitli avantajlara sahip olması, evliliğin sağlıklı biçimde devam etmesine ve ödenen bedele karşılık, getirisi ile ödülün fazla olmasıyla ilişkili görülmüştür (Levinger, 1965). Kısacası evli olabilmek eşlerin duygusal açıdan tatmin olması, duygusal gelişimlerine katkı sağlaması, kendini gerçekleştirme yolunda destek olması, sağlıklı nesiller yetiştirilmesi eşlerin mutlu ve uyumlu bir evlilik sürdürmeleriyle mümkün olmaktadır (Ren, 1997).

Evlilik uyumu kavramı, eşlerin ilişkiye ve birbirlerine karşı olumlu duygu ve düşüncelere sahip olarak, birbirleriyle sağlıklı iletişim kurmaları, etkili çatışma çözme becerilerine sahip olması ve ortak aktivitelere katılmasını içermektedir (Öztürk ve Arkar, 2014). Spanier ve Lewis (1980) evlilik uyumunu eşlerin ilişkideki ihtiyaçlarını karşılayabilme düzeylerine yönelik algıları olarak açıklamıştır. Evlilik uyumu eşlerin evliliğine yönelik yapılan öznel değerlendirmelerin yanı sıra ilişkinin sağlıklı şekilde sürdürülme çabasını ve fikir birliğini ifade etmektedir. Bu nedenle evlilik uyumu öznel ve nesnel değerlendirmeler içermektedir (Erbek vd., 2005; Yılmaz, 2001). Evliliğin bileşenleri incelendiğinde en önemli unsurlar eşler arası sadakat, eşlerin anlaşabilmesi, ortak ilgiler, sorumlulukların paylaşılabilmesi, ekonomik güç, benzer kültürel değerlere sahip olabilmek ve doyum alınan bir cinsel yaşamdır (Collins ve Coltrane, 1991).

Evlilik uyumunun yüksek olması eşlerin yaşadığı sorunların etkili biçimde çözülebildiğini ve görüş ayrılıkları olduğunda ise aynı fikirde buluşabildiklerini göstermektedir. Eşlerin evlilik uyumlarının yükseltebilmeleri için çeşitli konulara dikkat etmesi gerekmektedir: İlk olarak eşlerin aktivitelere ortak katılımı evlilik uyumunun yükselmesinde son derece önemlidir. Ayrıca aktivitelere katılma noktasında eşin almış olduğu karara saygı duymak ve esnek davranabilmek de gerekmektedir. Kadınların, erkeklerin planına uyum sağlamada daha başarılı olduğu bildirilmektedir. Bu nedenle eşlerin her ikisinin de esnek davranabilmesi özellikle erkeklerin, kadınların planına katılmada daha istekli olması gerekebilmektedir. İkinci olarak eşlerin çatışma esnasında sakince karşısındakini dinlemesi ve ses tonuna dikkat etmesi gerekir. Sürekli olarak bağırarak, yüksek ses tonuyla tehdit edici konuşmak problemlerin çözülmesini engellerken, yaşanan sorundan uzaklaşmaya ve çözümsüzlüğe neden olacaktır. Karşılıklı olarak eşlerin birbirini dinleyebilmesi ve empati kurabilmesi sorunların çözümü ve evlilik uyumu için önemli görülmektedir. Mutlu olan eşlerle yürütülen araştırmada, eşlerin tartışmalarda fikir birliğine ulaşmada daha başarılı olduğu ve tartışmaların kontrolden çıkmasına izin vermediği bildirilmiştir. Ayrıca eşlerin yaşanan sorun karşısında karşı tarafa “bizim” sorununuz olduğunu hissettirebilmesi son derece önemlidir. Üçüncü olarak eşler arasında yaşanan tartışmalarda hakaret edici ve kırıncı söylemlerden kaçınılarak, eşlerin düşünmeden konuşmaması gerekmektedir. Sorunlar karşısında çözüm odaklı düşünmemek aile içerisinde huzursuzluğu ve mutsuzluğu artırırken bu durum evlilik uyumunun oluşmasının önüne geçmektedir. Son olarak

eşlerin birbirine karşı belirli düzeyde toleranslı olabilmesi gerekmektedir. Karşılaşılan her uygunsuz söyleme ve davranışlara karşı toleranslı davranmak, “sorun çıkarsa mutsuz olurum” düşüncesinin yaşandığını gösterirken, eşlerin karşı karşıya kaldığı ve rahatsız olduğu olumsuz durumları konuşabilmesi gerekmektedir. Evlilik ilişkisinde eşlerin prensipli olması ve kurallara uyması evlilik uyumunun artmasına yardımcı olabilmektedir. (Gottman ve Silver, 1995)

Görüldüğü üzere eşlerin aileyi ve evliliği ilgilendiren konularda fikir ayrılığı yaşansa bile çatışmaları olumlu bir şekilde çözebilmeleri evlilik uyumunu sağladığını göstermektedir. Evlilik uyumunun artması ise eşlerin evlilikten ve birbirlerinden memnun olma düzeyinin fazla olduğunu düşündürmektedir (Erbek vd., 2005).

Evlilik uyumu çok boyutlu bir kavramken, çok sayıda değişken tarafından etkilenmektedir (Fenell, 1993). Eşlerin partnerine bağlanma stili ve sahip olunan değerlere verilen önem, eşin kişilik özellikleri, ruh sağlığı, eşinden alınan sosyal destek düzeyi, kıskançlık, iyi oluş, bağımlılık yapıcı madde kullanımı, evliliğe yönelik inançlar, toplumsal cinsiyet rolleri, ekonomik düzey, iş doyumu, aile içi şiddet ve mükemmeliyetçi özelliklere sahip olma durumu evlilik uyumunu etkileyen faktörlerdendir. Ayrıca cinsel doyum da evlilik uyumunu etkilemektedir (Dehle ve Weiss, 2002; Karney ve Bradbury, 1995; Ledermann vd., 2010; Neff ve Karney, 2004; Whitton ve Kuryluk, 2012). Bu konuda yapılan araştırmalarda da cinsel doyum ile evlilik uyumu arasında anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur (Karah, 2019; Litzinger ve Gordon, 2005). Evlilikler, cinsel doyumun sağlandığı, birlik ve dayanışmanın olduğu, neslin devamının sağlandığı bir kurumdur ve cinsel doyum, cinsel deneyimle ilgili olumlu ya da olumsuz öznel değerlendirmelerden kaynaklı duygusal tepkilerdir (Lawrance ve Byers, 1995).

Evlilik ilişkisinde eşlerin cinsel beklenti ve arzularını açıkça ifade edebilmesi ile birbirleriyle sağlıklı ilişki kurabilmeleri cinsel doyuma ulaşabilmelerini kolaylaştırmaktadır. Eşlerin cinsel doyuma ulaşamamaları, evliliklerinde sorunların yaşanmasına ve birbirlerinden uzaklaşmalarına yol açabilmektedir (İncesu, Acar ve Kazmirci, 2006). Özellikle uzun yıllardır evli olan eşlerin cinsel yaşantılarından doyum alabilmesi, evliliklerinde mutlu olabilmeleri için önemlidir (Yeh vd., 2006). Bu nedenle eşlerin cinsel konuları rahatça konuşabilmeleri ve karşılıklı beklentilere saygı duymaları gerekmektedir (Canel, 2012). Evlilerde cinsel problemler sıklıkla yaşanan bir durumdur (Eşsizoglu vd., 2012). Cinsel problemlerin varlığı ve cinsel işlevselliğin olmaması eşlerin birbirlerine bağlanmalarına neden olmakta ve ilişkinin sağlıklı devam etmesini engellemektedir.

Cinsel doyum, romantik ilişkilerin sağlıklı biçimde ilerlemesinde önemli bir katkıya sahiptir. Üreme dışında cinselliğin yaşama arzusu olarak görülmesi, olumlu ve olumsuz duyguların karşı tarafa geçirilmesine katkı sağlarken, romantik ilişkinin niteliğine de katkıda bulunmaktadır (Barash ve Lipton, 2002). Evlilikte eşlerin cinsel doyuma ulaşmaları ilişki kalitesini artırırken, uyumlu bir evliliğe ulaşabilmelerinde de önemli rol oynamaktadır (Frank, Anderson ve Rubinstein, 1979; Schenk, Pfrang ve Rausche, 1983). Yapılan araştırmalarda evlilik uyumu yüksek olanların, cinsel doyum düzeylerinin de yüksek olduğu belirlenmiştir (Erdinç, 2018; Karabağ, 2019; Strait vd., 2015; Türkseven, Söylemez ve Dursun, 2020; Yalaz, 2017; Yalçın, 2014). Bazı araştırmalarda da cinsel doyumun evlilik uyumunu anlamlı bir biçimde yordadığı saptanmıştır (Larson vd., 1998; Schwartz ve Young, 2009; Uzel, 2015; Young vd., 2000). Bir başka araştırmada ise cinsel doyumu yüksek olan eşlerin, evliliklerinde yaşadığı problemlerin çoğunu gerçek bir problem olarak görmediği tespit edilmiştir (Hargrave ve Sells, 1997).

Evlilik uyumu birçok değişkenden etkilenirken bu değişkenlerden birisi de affediciliktir. İlişkisinde problem yaşayan eşlerin affedicilik düzeyleri, ilişkinin devamı için önemlidir. Affetmek, ilişkilerin doğal bir parçasıdır ve bozulan ilişkilerde güvenin yeniden kurulmasını sağlayıp, ilişkinin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. Bu nedenle hatalı olan kişiye karşı olumsuz duyguların bırakılarak ilişkinin yeniden ve sağlıklı biçimde yapılması affetmekle mümkün olabilmektedir (Hargrave ve Sells, 1997). Bu durumda affedicilik, evlilik ilişkisi

içerisinde evlilik uyumunu artıran bir unsur olarak görülmüştür. Affetmek eşlerin olumsuz durumlarla baş etmesine (Onal ve Yalçın, 2017) olanak sağlamakla birlikte, ayrıca ilişki doyumuyla da ilişkili olduğu anlaşılmıştır (Rusbult, Martz ve Agnew, 1998).

Uzun ilişkilerin en önemli özellikleri arasında bağışlamaya açık olmak ve bağışlamak yer almaktadır. Eşler arasında ortaya çıkacak anlaşmazlıklarda affetme davranışının sergilenmesi, evliliğe katkı sağlamaktadır. Affetme yönünde atılan adımlar eşlerin evlilikleri için gösterdiği çabayı ifade etmektedir (Karremans vd., 2003). Eşlerin uzaklaşmasına ya da düşmanca tavıra sahip olmasına neden olacak incitme durumları, baş etme stratejisi olarak görülen affetmeyle düzeltilebilir. Evli insanlar, evlilikleri süresince eşleriyle öfke ve acı yaşayabilecekleri olaylar deneyimleyebilmektedir. Öfke ve acı bir süre sonra geçse bile, eşler birbirine karşı olumsuz duygularını devam ettirebilmektedir. Bu durumda eşlerin birbirlerini affetmesi eşlerin olumsuz duyguları ortadan kaldıracakları için arabulucu rol üstlenmektedir (Fincham, 2000; Greenberg, Warwar ve Malcom, 2010).

Yapılan araştırmalarda affediciliğin evlilik uyumunu ve iyi oluşu artırdığı, depresyon ve anksiyeteyi ise azalttığı tespit edilmiştir (Brown, 2006; Kendler vd., 2003). Affedicilik sadece insanlara yarar sağlamamakta aynı zamanda topluma da katkı sağlamaktadır. Affetmeyle birlikte sosyal desteğin devamı sağlanırken, romantik ilişkilerin sağlıklı bir biçimde devam etmesi içinde önemli bir adım atılmaktadır (Hall ve Fincham, 2005). Fenell (1993) araştırmasında uzun süreli romantik ilişkilerin devamlılığında affediciliğin önemli bir rolü olduğundan bahsetmiştir. Karremans ve diğerleri (2003) ise araştırmasında özellikle aldatma sonrasında affediciliğin evlilik uyumunu artırdığını bildirmiştir. Bu çalışmaların dışında affediciliğin, duygusal iyi oluşun sağlanmasında etkili olduğu ve ilişkilerdeki yaralanmaları önemli ölçüde düzelttiği anlaşılmıştır (Durmuş ve Manap, 2018; Fincham, 2000; Greenberg, Warwar ve Malcom, 2010). Yapılan alanyazın taramasında cinsel doyumun ve affediciliğin, evlilik uyumunu etkilediği görülmektedir. Fakat bu değişkenlerin birlikte incelendiği herhangi bir araştırmanın olmaması, alanyazına katkı sağlaması açısından önemli görülmektedir.

Sonuç olarak evliliklerle birlikte eşlerin istek ve beklentilerinin karşılanması mümkün olabilirken, eşlerin mutluluğu için evlilik ilişkisinden doyum alınması gerekmektedir. Doyum alınan ilişkide eşler hem bireysel olarak mutlu olurken hem de diğer aile üyelerinin mutlu olabilmesi sağlanabilmektedir (Türkseven, Söylemez ve Dursun, 2020). Eşlerin sağlıklı bir şekilde evliliklerini sürdürebilmeleri için ise evliliklerinin uyum içinde olması gerekmektedir. Evlilik uyumu, eşler arasında yaşanan problemlere yol açan faktörler karşısında anlaşmanın sağlanmasını kapsayan bir süreçtir (Bridges, Lease ve Ellison, 2004). Ayrıca evlilik uyumu, eşlerin karşılıklı olarak istek ve gereksinimlerinin karşılanma düzeyleriyle de ilgilidir (Hashmi, Khurshid ve Hassan, 2007). Evlilik uyumunu etkileyen çok sayıda faktörden biri de cinselliktir ve cinsel ilişkiden doyum alınması, eşleri birbirlerine yakınlıklaştıran eşler arasındaki gerginliği azaltmaktadır (Canel, 2012). Cinsel problemlerin varlığı ise evlilik üzerinde olumsuz etkilere yol açarken, eşler arasındaki ilişki de zarar görmektedir. Evlilik uyumunu etkileyen bir diğer değişkenin affedicilik olduğu görülmektedir. Eşler arasında yaşanan çatışmaların bazıları uzun süreli olabilmektedir. Bu noktada eşlerin birbirlerini affedebilmeleri evliliğin devamlılığı için önemlidir ve evlilik uyumunu artırabilmektedir. Eşler arasında uyumlu bir evliliğe sahip olmanın, bireysel ve toplumsal sonuçlarının olması evlilik uyumunu önemli hale getirdiğinden, cinsel doyum ve affedicilikle ilişkili olarak evlilik uyumunun yükseltilebilmesi için yapılacak çalışmalar özellikle klinisyenler açısından önem arz etmektedir. Bu ihtiyaçlardan hareketle yola çıkılarak bu araştırmanın amacını evli çiftlerde cinsel doyumun ve affediciliğin evlilik uyumu üzerindeki yordayıcı etkisinin incelenmesi oluşturmaktadır. Bu kapsamda bu çalışmada bazı sorulara cevap aranmıştır: Evli çiftlerde cinsel doyum ile evlilik uyumu arasında ilişki var mıdır? Evli çiftlerde affedicilik ile evlilik uyumu arasında ilişki var mıdır? Evli çiftlerde cinsel doyum ile affediciliğin evlilik uyumunu anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?

1. Yöntem

Bu araştırmada evli çiftlerde cinsel doyum ve affediciliğin evlilik uyumunu ne düzeyde yordadığı incelenmiştir. Bu aşamalar çerçevesinde araştırma nicel araştırma yöntemleri ile yürütülmüş, yordayıcı korelasyonel araştırma deseni kullanılmış ve çoklu doğrusal regresyon analizinden yararlanılmıştır.

1.1.Örneklem

Araştırmanın örneklemini Ankara ilinde ikamet eden ve en az 1 yıllık evli olan 19-65 yaş arasındaki 254 evli birey oluşturmaktadır.

1.2.Veri Toplama Araçları

Araştırmaya katılmaya gönüllü olan evli çiftlere sosyodemografik bilgi formu, Affedicilik Ölçeği, Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği ve Evlilikte Uyum Ölçeği web tabanlı uygulama programı aracılığıyla online olarak uygulanmıştır.

1.2.1. Sosyodemografik Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan formda cinsiyet, yaş, eğitim durumu, ekonomik durum, evlilik yılı ve çocuk sayısı soruları yer almaktadır.

1.2.2. Affedicilik Ölçeği

Affedicilik Ölçeği, Berry ve Worthington (2001) tarafından geliştirilmiş olup, dilimize uyarlaması ise Sarıçam ve Akın (2013) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek bireylerin affetme eğilimlerini belirlemek amacıyla kullanılmaktayken, ölçek 10 maddeden oluşmaktadır. Affedicilik ölçeğinde yer alan 1, 3, 6, 7 ve 8. maddelerde ters puanlama yapılmıştır. Ölçekten 10-50 arasında puan elde edilebilmekte ve yükselen puanlar affetme eğiliminin de yükseldiğine işaret etmektedir. Affedicilik Ölçeği'nin Cronbach's alpha iç tutarlık kat sayısı .67 olarak hesaplanmıştır. Yapılan araştırmada ise ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .76 olarak bulunmuştur.

1.2.3. Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği

Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği McGahuey ve diğerleri (2000) tarafından geliştirilmiş olup dilimize uyarlaması Soykan (2014) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek, cinsel işlevi ölçebilmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin kadın ve erkek formu bulunmakla birlikte 5'er sorudan oluşmaktadır. Alınacak puanlar 1 ile 6 arasında değişirken, totalde 30 puan alınabilmektedir. Düşük skorlar cinsel yanıtın güçlü, kolay ve tatmin edici olduğunu gösterirken, yüksek skorlar cinsel işlev bozukluğunun varlığını göstermektedir. Cronbach's alpha iç tutarlık kat sayısı .90 olarak hesaplanmıştır. Yapılan araştırmada ise ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .83 olarak bulunmuştur.

1.2.4. Evlilikte Uyum Ölçeği

Locke ve Wallace (1959) tarafından geliştirilen ölçeğin dilimize uyarlaması Tutarel-Kışlak (1999) tarafından gerçekleştirilmiştir. Evlilikte Uyum Ölçeği bir genel uyum sorusu, anlaşma alanlarını ölçen sekiz soru ile çatışma çözme, bağlılık ve iletişimi ölçen altı soruyu içermekte ve ölçekten alınan puan arttıkça evlilik uyum düzeyi de artmaktadır. Uyumlu ve uyumsuz evliliği olan bireylerin ayırt edilmesini sağlayan kesme noktası ise 43.5 olarak belirlenmiştir. Cronbach's alpha iç tutarlık kat sayısı .90 olarak hesaplanmıştır. Yapılan araştırmada ise ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .88 olarak bulunmuştur.

1.3.Veri Analizi

Evli bireylerden elde edilen verilerin analizi SPSS paket programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Yapılan normallik testi sonucunda çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 2 arasında olduğu belirlenirken, verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir (George ve Mallery, 2010). Ölçeklerin ortalama, minimum, maksimum ve standart sapma değerleri

tanımlayıcı istatistikleri olarak sunulmuştur. Affedicilik, cinsel doyumsuzluk ile evlilik uyumu ilişkisi Pearson Korelasyon analiziyle gerçekleştirilmiştir. Affedicilik ve cinsel doyumsuzluğun, evlilik uyumunu yordayıcı etkisinin incelenmesinde ise çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

2. Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde demografik değişkenlere ilişkin bilgilere, ölçeklerin betimsel değerlerine, evlilik uyumu dağılımlarına, korelasyon analizi ile cinsel doyumsuzluğun ve affediciliğin evlilik uyumu üzerindeki yordayıcı etkisi sonuçlarına yer verilmiştir.

Katılımcıların demografik değişkenlerine ilişkin dağılımı için frekans analizi Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların demografik değişkenine ilişkin dağılımı

Değişken		N	%
Cinsiyet	Kadın	194	76.4
	Erkek	60	23.6
Yaş	25-35 yaş	89	35.0
	36-50 yaş	131	51.6
	51-65 yaş	34	13.4
Eğitim Düzeyi	İlk-Ortaokul	9	3.5
	Lise	24	9.4
	Üniversite	165	65.0
	Yüksek Lisans	42	16.5
	Doktora ve üzeri	14	5.5
Ekonomik Düzey	Düşük	6	2.4
	Orta	225	88.6
	Yüksek	23	9.1
Evlilik Yılı	0-10 yıl	115	45.3
	11-20 yıl	69	27.2
	21-30 yıl	51	20.1
	31-40 yıl	18	7.1
	41-50 yıl	1	.4
Çocuk Sayısı	Çocuğum yok	32	12.6
	1 çocuk	89	35.0
	2 çocuk	104	40.9
	3 ve daha fazla	29	11.4

Tablo 1’e göre yapılan bu çalışmaya toplamda 254 kişi katılmıştır. Katılımcılardan %76.4’ü kadın, %23.6’sı erkektir. Katılımcıların büyük çoğunluğu 38-50 yaşları (%51.6) arasındadır. Eğitim düzeyine göre büyük çoğunluğun üniversite mezunu (%65) olduğu görülürken, ekonomik gelir durumuna göre büyük çoğunluk orta düzeyde (%88.6) gelire sahiptir. Evlilik yılı incelemesinde büyük çoğunluğun 0-10 yıl (%45.3) ve 11-20 yıldır (%27.2) olduğu görülmektedir. Çocuk sayısına göre ise büyük çoğunluğun 2 çocuğu (%40.9) ve daha sonra 1 çocuğu (%35) vardır.

Araştırmada uygulanan ölçeklerin ortalama puanı, standart sapma puanı, minimum ve maksimum değerlerine yönelik betimsel analiz bulguları Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Ölçeklerin Ortalama Puan, Standart Sapma, Minimum ve Maximum Değerleri

Değişken	$\bar{x}$	Ss	Min	Max
Cinsel Doyumsuzluk	13.85	4.25	5.00	26.00
Affedicilik7	30.72	5.87	11.00	48.00
Evlilik Uyumu	42.68	8.91	3.00	60.00

Min=Minimum,Maks=Maksimum,Ort=Ortalama,SS=Standartsapma

Tablo 2’ye göre katılımcıların cinsel doyumsuzluk puanı 13.85 ± 4.25 ’dir. Katılımcıların affedicilik puanı 30.72 ± 5.87 ve evlilik uyum puanı ise 42.68 ± 8.91 ’dir.

Uyumlu ve uyumsuz evlilikleri belirlemek amacıyla yapılan evlilik uyumunun incelenmesi Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Evlilik Uyumunun İncelenmesi

Özellik	N	%
Uyumsuz Evlilik	125	49.2
Uyumlu Evlilik	129	50.8

Tablo 3’e göre Evlilik Uyum Ölçeği’nden alınan puanlar incelendiğinde 125 kişinin 43 ve altı puan alarak uyumsuz evliliğe sahip olduğu (%49.2), 129 kişinin ise 43 üzeri puan alarak uyumlu evliliğe sahip olduğu (%50.8) belirlenmiştir.

Pearson korelasyon analizinden faydalanılarak yapılan cinsel doyumsuzluk, affedicilik ve evlilik uyumu arasındaki korelasyon analizi Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların cinsel doyumsuzluk, affedicilik ve evlilik uyumu arasındaki ilişki

	1	2	3
Cinsel Doyumsuzluk (1)	1		
Affedicilik(2)	-.198**	1	
Evlilik Uyumu(3)	-.390**	.300**	1

** , $p < .01$

Tablo 4’e göre elde edilen bulgularda cinsel doyumsuzluk ile affedicilik ($r = -.198$, $p = .002$) ve evlilik uyumu ($r = -.390$, $p = .000$) arasında negatif yönde korelasyon olduğu belirlenmiştir. Affedicilik ile evlilik uyumu ($r = .300$, $p = .000$) arasında ise pozitif yönde korelasyon bulunmuştur.

Değişkenler arasındaki otokorelasyon durumu Durbin-Watson değeri ile incelenmiş olup, değerin 1.68 olduğu belirlenmiş ve bu değerin belirtilen sınırlar (1.5-2.5) arasında olduğu bulunmuştur. Son olarak, tolerans değerlerinin sıfırdan yüksek VIF değerlerinin ise 10’dan küçük olduğu belirlenmiştir. Bu değerlerin kabul edilebilir sınırlar arasında olduğu bulgusuna ulaşılrken, çoklu bağlantı probleminin olmadığı anlaşılmıştır (Field, 2013) ve böylece regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Evli çiftlerin cinsel doyumsuzluğunun ve affediciliğinin evlilik uyumu üzerindeki yordayıcı etkisini tespit edebilmek amacıyla yapılan regresyon analizi bulguları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Evli çiftlerin cinsel doyumsuzluğunun ve affediciliğinin evlilik uyumuna etkisi

Bağımlı Değişken	Cinsel Doyumsuzluk	Affedicilik
	β	B
Evlilik Uyumu	-.345	.232
	p=.000	p=.000

$R^2=.204$, $F= 32.192$, $p < .05$

Tablo 5’te yer alan regresyon analizi bulgularına göre cinsel doyumsuzluk, evlilik uyumunu ($\beta= -.345$; $p<.05$) negatif yönde etkilerken; affedicilik, evlilik uyumunu ($\beta= .222$; $p<.05$) pozitif yönde etkilemektedir. Bu bulgulara göre cinsel doyumsuzluğun ve affediciliğin, evlilik uyumunu anlamlı düzeyde yordadığı belirlenmiştir.

Tartışma

Evlilik ilişkisinde eşlerin fiziksel ve düşünsel yakınlaşmasına fırsat veren evlilik uyumu, evlilikten duyulan memnuniyeti artırırken, eşler arası çatışmaları azaltmaktadır (O’Grady and Tucker, 1990). Evlilik uyumu aile tutumları, kişilik yapısı, depresyon, anksiyete, sosyal destek, iletişim, yaşanan gerilimler, ekonomik durum, bilgi ve beceri düzeyi ile cinsel doyum ve affedicilik değişkenlerinden etkilenmektedir (Aminjafari vd., 2012; Burleson ve Denton, 1997; Çağ ve Yıldırım, 2013; Kubilay ve Oktan, 2015; Rusbult, Martz ve Agnew, 1998; Spainer, 1976). Bu çalışmada da evli çiftlerde cinsel doyumun ve affediciliğin evlilik uyumuna etkisi incelenerek elde edilen sonuçların tartışılması gerçekleştirilmiştir.

Elde edilen bulgulara göre cinsel doyumsuzluk ile evlilik uyumu düzeyleri arasında negatif yönde ilişki olduğu; cinsel doyumsuzluğun, evlilik uyumunu negatif yönde yordadığı görülmüştür. Yapılan araştırmalarda cinsel doyumun evlilik uyumunu etkilediği tespit edilmiştir (Dehle ve Weiss, 2002; Karalı, 2019; Karney ve Bradbury, 1995; Ledermann vd., 2010; Litzinger ve Gordon, 2005; Neff ve Karney, 2004; Whitton ve Kuryluk, 2012). Eşlerin cinsel doyumunun yüksek olması, ilişki kalitesini artırmakta ve evlilik uyumunu yükseltmektedir (Erdoğan, 2018; Frank, Anderson ve Rubinstein, 1979; Karabağ, 2019; Larson vd., 1998; Schenk, Pfrang ve Rausche, 1983; Schwartz ve Young, 2009; Strait, 2015; Uzel, 2015; Young vd., 2000). Evlilik uyumunun yüksek olmasının cinsel doyumunu artırdığına yönelik sonuçlara ulaşılan araştırmalar da mevcuttur (Yalaz, 2017; Yalçın, 2014; Türkseven, Söylemez ve Dursun, 2020). Yapılan bir diğer araştırmada ise cinsel doyum yüksek olan eşlerin, evliliklerinde yaşadığı problemleri genel olarak gerçek bir problem olarak görmediği ve bu durumun evlilik uyumunu azaltmadığı belirlenmiştir (Hargrave ve Sells, 1997). Mevcut çalışmanın sonuçlarıyla literatürde ulaşılan sonuçlar benzerlik göstermektedir. Cinsel doyum eşlerin ilişkisini sağlıklı biçimde sürdürmesine olanak sağlarken, cinsellikle birlikte karşı tarafa duygu aktarımının olması eşlerin daha mutlu ve nitelikli bir ilişki yaşamalarına imkân vermektedir (Barash ve Lipton, 2002). Ayrıca cinsel doyum birlik ve beraberliğin yanı sıra neslin devamının sağlanmasına yardımcı olduğundan (Lawrance ve Byers, 1995), eşlerin cinsel doyuma ulaşmaları evlilik uyumunu artırması, cinsel doyumsuzluğun ise evlilik uyumunu azaltması beklenmektedir.

Mevcut araştırmada affedicilik ile evlilik uyumu düzeyleri arasında pozitif yönde ilişki olduğu; affediciliğin, evlilik uyumunu pozitif yönde yordadığı görülmüştür. Bu konuda yapılan araştırmalarda da affediciliğin, evlilik uyumunu artırdığı bildirilmiştir (Brown, 2003; Kendler vd., 2003). Affedicilik, eşlerin romantik ilişkilerine sağlıklı şekilde devam etmesine imkân tanırken (Hall ve Fincham, 2005), uzun süreli mutlu birlikteliklerde affediciliğin önemli bir rolü olduğu belirtilmektedir (Fenell, 1993). Ayrıca evlilik ilişkisinde affedicilik, ilişkideki yaralanmaları düzeltmeye yardımcı olurken, duygusal iyi oluş düzeyini de artırarak, eşlerin daha mutlu olmasını sağlayabilmektedir (Durmuş ve Manap, 2018; Fincham, 2000; Greenberg, Warwar ve Malcom, 2010). Uzun süreli ilişkilerdeki en önemli niteliklerden birisi de eşlerin bağışlamaya açık

olmasıdır. Eşlerin yaşayabileceği anlaşmazlıklar sonrasında gerçekleşen affetme davranışı, evliliğin devamı için gösterilen bir çaba olarak görülmektedir (Karremans vd., 2003). Bireylerin eşlerinin yaptığı hatalı, yanlış düşünce ve davranışlarının affedilmesinde istekli olması, eşlerin ortaya çıkan anlaşmazlık ve çatışmaları çözme becerisi olarak görülebilirken bu durumun ilişkide olumlu yansiyarak evlilik uyumunu artırdığı anlaşılmıştır.

Yapılan çalışmada evli çiftler arasından 125 kişinin 43 ve altı puan alarak uyumsuz evliliğe sahip olduğu (%49.2), 129 kişinin ise 43 üzeri puan alarak uyumlu evliliğe sahip olduğu (%50.8) görülmektedir. Başka bir çalışmada evli çiftlerden uyumlu evliliğe sahip olanların oranının %48, uyumsuz evliliğe sahip olanların oranının ise %52 olduğu tespit edilmiştir (Akçadağ, 2018). Bir diğer çalışmada ise uyumlu evlilik oranı %44.71, uyumsuz evlilik oranı ise %55.29 olarak belirlenmiştir (Yunus Tozan, 2019). 2022 yılında Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK, 2022) tarafından yayınlanan verilere göre 2021 yılında, bir önceki yıla göre evlilik sayısının ve boşanma sayısının arttığı belirtilmiştir. Ayrıca en fazla boşanmanın İzmir, Antalya ve Uşak'ta gerçekleştiği, en az boşanmaların ise Şırnak, Hakkari, Siirt ve Muş'ta olduğu belirtilmiştir (TÜİK, 2022). Bu nedenle yapılan çalışmaların farklı bölgelerde gerçekleştirilmesinin çıkan sonuçları etkileyebileceği söylenebilirken, bu verilerin yanı sıra evlilik tipi, sosyoekonomik durum, ruhsal ve fiziksel rahatsızlıklar, iletişim ve empatik eğilim gibi birçok faktörün araştırmaların oranlarının farklılığında etkili olabileceği düşünülmektedir.

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. İlk olarak örneklem grubu Ankara ilinde ikamet eden ve en az 1 yıllık evli olan 19-65 yaş arasındaki 254 evli bireyle sınırlıdır. İkinci olarak ise bu araştırma, Affedicilik Ölçeği, Arizona Cinsel Yaşantılar Ölçeği ve Evlilikte Uyum Ölçeği'nin ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır. Literatürle uyumlu biçimde bu araştırmanın sonucunda da cinsel doyumun ve affediciliğin, evlilik uyumunu yordadığı tespit edilmiştir. Ayrıca bu çalışmada elde edilen verilerin online platformdan toplanması araştırmanın bir diğer sınırlılığını oluştururken, toplanan veriler çalışmada kullanılan ölçme araçlarına verilen yanıtlarla sınırlıdır. Eşlerin cinsel ilişkiden istenilen doyumunu alamaması ya da cinsel işlev bozukluklarının olması, evlilik uyumunu azaltmaktadır. Bu nedenle evli çiftlerin, cinsellikle ilgili duygu ve düşüncelerini birbirleriyle paylaşabilecekleri güvene dayalı bir aile ortamının oluşturulması önemlidir. Böylelikle tedaviye ihtiyaç duyulduğunda eşlerin birbirlerine bu durumu söyleyebilmesi evlilik uyumlarını artırabilir. Evlilik uyumunu etkileyen bir diğer değişken ise affediciliktir. Eşlerin evlilikleri süresince anlaşmazlıklar yaşamaları ve çeşitli hatalar yapmaları normal karşılanmaktadır. Bu süreçte incinenlerin, eşine karşı olumsuz duygular beslemesi mümkünken eşini bağışlamayla birlikte bu olumsuz duygulardan da kurtulabilirler. Affetme davranışının sergilenebilmesi içinse hata yaptığında özür dileyebilen ve hatasını telafi etmek için çaba gösteren eşlerin varlığı oldukça önemli görülmektedir. Bu noktada bireylerin evlilik öncesinde çift terapisi alması sağlanarak, gerekli farkındalık düzeyine sahip olması sağlanabilir. İleride yapılacak araştırmalarda evli çiftlerle nitel araştırma yöntemiyle görüşmeler yapılarak cinsel doyum ile affediciliğin, evlilik uyumuna etkisi ayrıntılı incelenebilir. Ayrıca evlilikte affediciliği etkileyen değişkenlerin belirlenebilmesi açısından da evli çiftlerle bireysel görüşmelerin yapılmasının faydalı olacağı söylenebilir.

Kaynakça

- Akçadağ, P. (2018). *Evli bireylerde evlilik uyumu ile yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Üsküdar Üniversitesi, İstanbul
- Aminjafari, A., Padash, Z., Baghban, I. ve Abedi, M.R. (2012). The study of marital adjustment in employers' dual career families. *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*, 12(3), 559 -517.
- Barash, D.P. ve Lipton, J.E. (2002). *The myth of monogamy: Fidelity and infidelity in animals and people*. New York: Macmillan.
- Berry, J.W. ve Worthington, E.L. (2001). Forgivingness, relationship quality, stresswhile imagining relationship events, and physical and mental health. *Journal of Counseling Psychology*, 48, 447-455.
- Bridges, S.K., Lease, S.H. ve Ellison, C.R. (2004). Predicting sexual satisfaction in women: Implications for counselor education and training. *Journal of Counseling and Development*, 82(2), 158-167.
- Brown, R.P. (2003). Measuring individual differences in the tendency to forgive: construct validity and links with depression. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 29(6), 759-771.
- Burleson, B.R. ve Denton, W.H. (1997). The relationship between communication skill and marital satisfaction: some moderating effects. *Journal of Marriage and the Family*, 59(4), 884-902.
- Canel, A.N. (2012). *Evlilik ve aile hayatı*. Ankara: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Aile Eğitim Programı.
- Collins, R. ve Coltrane, S. (1991). *Sociology of marriage and the family: Gender, love and property*. Chicago: Nelson- Hall.
- Çağ, P. ve Yıldırım, İ. (2013). Evlilik doyumunu yordayan ilişkisel ve kişisel değişkenler. *Türk Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Dergisi*, 4(39), 13-23.
- Dehle, C. ve Weiss, R.L. (2002). Associations between anxiety and marital adjustment. *Journal of Psychology: Interdisciplinary and Applied*, 136(3), 328– 338.
- Durmuş, E. ve Manap, A. (2018). Evlilikte Bağışlama Ölçeği-olay: Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(4); 2033-2049.
- Erbek, E., Beştepe, E., Akar, H., Eradamlar, H. ve Alpkan, R.L. (2005). Evlilik uyumu. *Düşünen Adam*, 18(1), 39-47.
- Erdinç, İ. (2018). *Evli çiftlerde, evlilik uyumu, cinsel yaşam doyumu ve yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi*, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul .
- Eşsizozğlu, A., Yenilmez, Ç., Güleç, G. ve Yazıcıoğlu, Y. (2012). *Aile yapısı ve ilişkileri. Aile ile İlgili Temel Kavramlar*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Fenell, D. (1993). Characteristics of long-term first marriages. *Journal of Mental Health Counseling*, 15, 446–460.
- Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*. London: SAGE Publication.
- Fincham, F.D. (2000). The kiss of the porcupines: From attributing responsibility to forgiving. *Personal Relationships*, 7, 1-23.

- Frank, E., Anderson, C. ve Rubinstein, D. (1979). Marital role strain and sexual satisfaction. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 47(6), 1096–1103.
- George, D. ve Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference, 17.0 update* Boston: Pearson
- Gottman, J.M. ve Silver N. (1995). *Why marriages succeed or fail*. New York: Simon & Schuster.
- Gove, W.R., Style, C.B. ve Hughes, M. (1990). The effect of marriage on the well-being of adult. *Journal of Family Issues*, 11(5), 4–35.
- Greenberg, L., Warwar, S. ve Malcom, W. (2010). Emotion-focused couples therapy and the facilitation of forgiveness. *Journal of marital and family therapy*, 36, 28–42.
- Hall, J.H. ve Fincham, F.D. (2005). Self-forgiveness: The stepchild of forgiveness research. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 24(5), 621-637.
- Hargrave, T.D. ve Sells, J.N. (1997). The development of a forgiveness scale. *Journal of Marital and Family Therapy*, 23(1), 41-62.
- Hashmi, H.A., Khurshid, M. ve Hassan, I. (2007). Marital adjustment, stress and depression among working and non-working married women. *Internet journal of medical update*, 2(1), 19-26.
- İncesu, C., Acar, A., Kazmirci, T. (2006). *Cinsellikle ilgili değerler. Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Araştırması 3. Bölüm*. İstanbul: Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği (CETAD) Yayın.
- Karalı, A. (2019). *Evli bireylerde yaşam doyumu, cinsel doyum ve evlilik uyumunun sosyodemografik değişkenlerle olan ilişkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Karney, B.R. ve Bradbury, T.N. (1995). The longitudinal course of marital quality and stability: A review of theory, method, and research. *Psychological Bulletin*, 118(1).
- Karremans, J.C., Van Lange, P.A.M., Ouwerkerk, J.W. ve Kluwer, E.S. (2003). When forgiving enhances psychological well-being: The role of interpersonal commitment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(5), 1011-1026.
- Kendler, K.S., Liu, X.Q., Gardner, C.O., McCullough, M.E., Larson, D. ve Prescott, C.A. (2003). Dimensions of religiosity and their relationship to lifetime psychiatric and substance use disorders. *American Journal of Psychiatry*, 160, 496–503.
- Kubilay, D. ve Oktan, V. (2015). Evlilik uyumu: Değer tercihleri ve öznel mutluluk açısından incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(44), 25-35.
- Larson, J., Anderson, S., Holman, T. ve Niemann B. (1998). A longitudinal study of the effects of premarital communication, relationship stability and self-esteem on sexual satisfaction in the first year of marriage. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 24, 193–206.
- Lawrance, K. ve Byers, E.S. (1995). Sexual satisfaction in longterm heterosexual relationships: The interpersonal exchange model of sexual satisfaction. *Personal Relationships*, 2, 267-285
- Lazarides, A., Belanger, C. ve Sabourin, S. (2010). Personality as moderator of the relationship between communication and couple stability. *Europe's Journal of Psychology*, 2, 11-31.
- Ledermann, T., Bodenmann, G., Rudaz, M. ve Bradbury, T.N. (2010). Stress, communication, and marital quality in couples. *Family Relations*, 59(2), 195–206.
- Levinger, G. (1965). Marital cohesiveness and dissolution: An integrative review. *Journal of Marriage and the Family*, 27(1), 19-28.

- Litzinger, S. ve Gordon, K.C. (2005). Exploring relationships among communication, sexual satisfaction and marital satisfaction. *Journal of Sex and Marital Therapy*, 31(5), 409–424.
- Locke, H.J. ve Wallace, K.M. (1959). Short marital adjustment and prediction tests: Their reliability and validity. *Marriage and Family Living*, 21, 251–255.
- McGahuey, C.A., Gelenberg, A.J, Laukes CA, Moreno, F.A., Delgado, P.L., McKnight, K.M., Manber, R.C. (2000). The arizona sexual experience scale (ASEX), Reliability and validity. *J Sex Marital Ther.*, 26(1), 25-40.
- Neff, L.A. ve Karney, B.R. (2004). How does context affect intimate relationships? linking external stress and cognitive processes within marriage. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 30(2), 134–148.
- O’Grady, K.E. ve Tucker, N.W. (1990). Effects of physical attractiveness, intelligence, age of marriage and cohabitation on the perception of marital satisfaction. *The Journal of Social Psychology*, 13(2), 473-490.
- Onal, A.A. ve Yalcın, I. (2017). Forgiveness of others and self-forgiveness: The predictive role of cognitive distortions, empathy and rumination. *Eurasian Journal of Educational Research*, 68, 97-120.
- Öztürk, C.Ş. ve Arkar, H. (2014). Evli çiftlerde evlilik uyumu ve cinsel doyum arasındaki ilişkiler. *Literatür ve Sempozyum*, 1(3), 16-24.
- Ren, X.S. (1997). Marital status and quality of relationships: The impact on health perception. *Social Science and Medicine*, 44(2), 241–249.
- Rusbult, C.A., Martz, J.M. ve Agnew, C.R. (1998). The investment model scfee: Measuring commitment level, satisfaction level, quality of alternatives, and investment size. *Personal Relationships*, 5, 357-391.
- Sarıçam, H. ve Akın, A. (2013). Affedicilik Ölçeği’nin Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 37-46.
- Schenk, J., Pfrang, H. ve Rausche, A. (1983). Personality traits versus the quality of the marital relationship as the determinant of marital sexuality. *Archives of Sexual Behavior*, 12(1), 31-42.
- Schwartz, P. ve Young, L. (2009). Sexual satisfaction in comitted relationships. *Sexuality Research & Social Policy: Journal of NSRC*, 6(1), 1- 17.
- Sezer, Ş. (2004). *Aile yapısı ve ilişkileri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Soykan, A. (2014). The reliability and validity of arizona sexual experiences scale in turkish esrd patients undergoing hemodialysis. *International Journal of Impotence Research*, 16, 531–534.
- Spanier, G.B. (1976). Measuring dyadic adjustment: New scales for assessing the quality of marriage and similar dyads. *Journal of Marriage and the Family*, 15-28.
- Spanier, G.B. ve Lewis, R.A. (1980). Marital quality: A review of the seventies. *Journal of Marriage and the Family*, 42, 825-839.
- Strait, J.G., Sandberg, J.G., Larson, J.H. ve Harper, J.M. (2015). The relationship between family-of-origin experiences and sexual satisfaction in married couples. *Journal of Family Therapy*, 37, 361-385.
- Tutarel-Kışlak, Ş. (1999). Evlilikte Uyum Ölçeğinin (EUÖ) güvenirlik ve geçerlik çalışması. 3p *Psikoloji, Psikiyatri ve Psikoloji Dergisi*, 7(1), 50-57.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2022) , *Evlenme ve boşanma istatistikleri 2021*, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Evlenme-ve-Bosanma-Istatistikleri-2021-45568>,

- Türkseven, A., Söylemez, İ. ve Dursun, P. (2020). Cinsel işlev bozuklukları ile evlilik uyumu arasındaki ilişki. *Kriz Dergisi*, 28(1), 9-20
- Uzel, A. (2015). *Evlilik ilişkisi içerisinde çiftler arasında cinsel doyumun, evlilik uyumu ve benlik saygısı üzerindeki etkilerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Whitton, S.W. ve Kuryluk, A.D. (2012). Relationship satisfaction and depressive symptoms in emerging adults: cross-sectional associations and moderating effects of relationship characteristics. *Journal of Family Psychology*, 26(2), 226-235.
- Yalaz, E. (2017). *Yaklaşık 5 yıldır evli olan bireyler ile 5 yıldan fazla bir süredir evli olan bireylerin evlilik uyumları ile cinsel doyumlarının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Yalçın, H. (2014). Evlilik uyumu ile sosyo-demografik özellikler arasındaki ilişki. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 250-261.
- Yeh, H. C., Lorenz, F. O., Wickrama, K. A. S., Conger, R. D., ve Elder Jr, G. H. (2006). Relationships among sexual satisfaction, marital quality, and marital instability at midlife. *Journal of family psychology*, 20(2), 339.
- Yılmaz, A. (2001). Eşler arasındaki uyum: Kuramsak yaklaşımlar ve görgül çalışmalar. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 4(4).
- Young, M., Denny, G.D., Young, T. ve Luquis, R. (2000). Sexual satisfaction among married women. *American Journal of Health Studies*, 16(2), 73-84.
- Yunus Tozan, S. (2019). *Çocukluk çağı travmalarının evlilik uyumu ve evlilik doyumuna etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Üsküdar Üniversitesi, İstanbul

ETİK ve BİLİMSEL İLKELER SORUMLULUK BEYANI

Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara ve bilimsel atıf gösterme ilkelerine riayet edildiğini yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazarlarına aittir. Yazarlar etik kurul izni gerektiren çalışmalarda, izinle ilgili bilgileri (kurul adı, tarih ve sayı no) yöntem bölümünde ve ayrıca burada belirtmişlerdir.

Kurul adı: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Tarih: 05.07.2022

No: 2022-12